

Evlilik kader midir?

Merve Hanım: “Evlilik kader midir? Büyüyle kader değiştirilir mi?”

Her şey tamamen nasip, kader, kısmet işidir. Fakat bu, cüz’î irademizi inkâr etmemiz ve yok saymamız mânâsına da gelmiyor. Bir şeyde her ikisini birden algılayabilmeliyiz. Nasip ve kısmet işi olan bir şey, genelde bizim cüz’î irademiz tarafından da tercih edilmiş olabiliyor. Ya da bizim cüz’î irademizle tercih ettiğimiz bir şey, genelde ve aynı zamanda nasip ve kısmetimiz de olabiliyor!

Bununla beraber, cüz’î irademizle seçmediğimiz bir şey bazen kısmetimizde çıkmıyor değil. Ya da kimi zaman cüz’î irademiz başka bir hususta tercih bildirirken, bazen ummadığımız ve beklemediğimiz bir kapı başka bir cihetten açılmıyor değil!

Ne var ki bu tecelli yalnız evlilik tercihinde değil, her konuda ve her zaman söz konusu olmaktadır. Rabb-i Zülcelâl’imiz bunun için, “Belki sevmediğiniz şey, hakkınızda hayırlıdır. Bazen de sevdiğiniz bir şey sizin için şer olur. Allah her şeyi bilir, siz bilmezsiniz”¹ buyurmakta ve dikkat nazarlarımızı kendi yüksek ve sonsuz ilmine ve iradesine çevirmektedir. Fakat hemen belirtelim: Büyü ile kader asla değişmez.

Yönelişlerimizde Allah’ın ilim ve iradesi hâkim olmasaydı, sayısız hatalardan kendimizi elbet koruyamayacaktık. Hep doğruyu ve hayırlı olanı mı seçtiğimizi sanıyoruz? Hiç, iyi diye seçtiğimiz, fakat başımıza belâ getiren birçok tercihimizi hatırlamıyor muyuz? Şer riskinden korunmak için, Allah’tan hep hayırlısını istemiyor muyuz?

Emin olmalıyız ki, bizim için nasip ve kısmet olan şey, hayırlı olan şeydir. Öbür seçenekler bize hayırlı değildir ki, nasip ve kısmet olmamıştır. Başkasına hayırlı olması, bize de hayırlı olacağı mânâsına gelmez. Biz bize özgü bir tecelli bekleriz ve buna liyakatimiz vardır. Cenâb-ı Hak da bize, bize özel davranıyor. Başkasına verdiği şeyi bazen bizden bunun için esirgiyor. Çünkü bizim hayrımıza olan şey, o anda Allah’ın esirgemesindedir.

Nasip, Cenâb-ı Hakkın bir şeyi bizim için tensip buyurması, uygun görmesi ve onu takdir etmesidir. Kısmet de, Cenâb-ı Hakkın herkese kendi özel şartlarında, kendine lâzım olacak şeyleri, diğer sayısız seçeneklerden seçip ayırıp vermesidir. Her ikisi de

Allah'ın tensip ve takdiri demektir.

Bizim cüz'î irademiz ise bir duâ mekanizmasıdır. Bir şeyi dilimizle duâ edip istediğimiz gibi, kalben de istediğimiz şeye yöneliriz. Cüz'î irade kalbin yönelişinden ibarettir ki, bir nev'î fiilî duâdır. Veya fiilî duâ başlangıcıdır. Fakat bu bir duâ olduğundan, yöneldiğimiz şeyin hayırlı olmasını ve hayırlı olması halinde ihsan edilmesini de isteriz. Aynı zamanda o yöne doğru adımlarımızı atarız, harekete geçeriz. Allah'tan hayır umarak doğru bildiğimiz yolda yürürüz. Eğer istediğimiz şey gerçekleşirse, bunun bizim için hayırlı olan bir takdir, nasip ve kısmet olduğuna hükmederiz.

Evleneceğimiz adayı tesbit ederken, izlememiz gereken yol da budur. Önce Allah'tan hep hayırlısını isteriz. Sonra bizim için hayırlı olabileceğini umduğumuz şahıslara ilgi duyarız. Ardından, ilgi duyduğumuz şahıslara haberci gönderip, "Allah'ın emriyle, Peygamber'in (asm) kavliyle" evlenmek niyetimizi açıklarız. Bu aşamaların hepsinde, bu teşebbüsümüzün bizim için hayırlı olmasını, bizi hayra yönlendirmesini Cenâb-ı Hak'tan hep isteriz. Hem isteriz, hem de teşebbüslerimize devam ederiz. Bir yerlerde bir olumsuzluk çıktığında, akl-ı selimle hareket edip çözmeye çalışırız. Olumsuzluklar artarsa, akl-ı selimi yine elden bırakmayız. Bu esnada etrafımıza ve çevremize de akıl danışırız, istişâre ederiz. Olumsuzlukları aşamaz ve fakat bu tercihimizin bizim için hayırlı olacağını hâlâ umarsak; Allah'a dayanarak ve Allah'tan hayır bekleyerek çözüm üretmeye devam ederiz. Pes etmeyiz. Ümitsiz olmayız.

Fakat olmayacak duâya da "âmin!" demeyiz. "Hayırsızsa da bu olsun, hayırlıysa da bu olsun!" tarzında bir ısrar ile hayır duâmızı bulandırmayız. "Hayır" istemekten vazgeçmeyiz. İşimiz yolunda gitmediğinde her şeyin bittiği evhamına kapılmamıza gerek yoktur. Allah'ın bizim için bir hayır tercihi yaptığını düşünmeliyiz. Tevhid inancı bunu gerektirdiği gibi, huzur ve saadet de bundadır!

Evlilik meselesinde erkeğin daha özgür olduğunu, kızların özgürlüklerinin kısıtlandığını düşünmek yanlıştır. Erkekler kadar kızlar da hayat arkadaşlarını seçmekte özgürdürler ve seçicidirler. Kızın veya kız tarafının da bir erkeğe talip olması söz konusu olabilir. Kız ailesi uygun gördüğü erkek tarafına yakın durabilir, haber gönderebilir. Bu ne ayıptır, ne de günahdır! Yeter ki, âdâb, erkân, ahlâk ve haya yok sayılmasın!

Sehl bin Sa'd (ra) bildirmiştir: Bir kadın geldi ve bir toplulukta kendisini Resûlullah'a arz etti. Dedi ki:

"Yâ Resûlallah! Ben evlilik için kendimi size arz ediyorum. Nasıl isterseniz öyle

yapın! İster kendiniz alın, ister başkasıyla evlendirin!”

Bunun üzerine topluluktan birisi kalkarak:

“Yâ Resûlallah! Beni onunla evlendirin!” dedi.

Resûlullah da (asm):

“Öyleyse haydi git, araştır. Demir de olsa bir yüzük bul, getir!” buyurdu.

Adam gitti, fakat demir bir halka bile bulamadı. Bunun üzerine Resûlullah (asm):

“Kur’ân sûrelerinden ezberinde bir şey var mı?” buyurdu. Adam:

“Evet!” deyince, Resul-i Ekrem (asm), ezberinde olan Kur’ân sûreleriyle adamı o kadınla evlendirdi.²

Dipnotlar:

1- Bakara Sûresi: 216

2- Nesâî, Nikâh, 1, 69